

3 Kemikalieinspektionens förslag – vad har hänt?

Kemikalieinspektionen har under handlingsplanens tre första år lämnat över 30 förslag till åtgärder. Förslagen sträcker sig från forskning och miljöövervakning över miljöskatter och kemikaliekraV vid offentlig upphandling till behov av nya EU-förordningar och resursförstärkningar till myndigheter. Regeringen har i nästintill samtliga fall bekräftat Kemikalieinspektionen syn på behovet av åtgärder. I detta avsnitt ges några exempel med uppföljning av vad som hänt sedan förslagen lämnades. Bilaga 4.3 redovisar alla förslag med en uppföljning av vad de hittills har resulterat i.

Regeringen redovisar sin strategi för att nå miljökvalitetsmålet *Giftfri miljö* i propositionen⁴⁰ ”På väg mot en giftfri vardag – plattform för kemikaliepolitiken.” I denna så kallade kemikalieproposition behandlar regeringen de flesta förslag som Kemikalieinspektionen har lämnat inom ramen för handlingsplanen. I budgetpropositionen 2013/14:1 föreslår regeringen anslagsförstärkningar till flera myndigheter inom området giftfri vardag. Det gäller Kemikalieinspektionen, Konsumentverket, Livsmedelsverket och Naturvårdsverket.

Regeringen har i enlighet med Kemikalieinspektionens förslag tagit ställning till att det behövs en långsiktig satsning på handlingsplanen för en giftfri vardag. I budgetpropositionen föreslår regeringen att 27 miljoner kronor tillförs Kemikalieinspektionens anslag varje år 2016 – 2020 för att intensivifiera och vidareutveckla handlingsplanen. För år 2015 föreslår regeringen att 25 miljoner kronor tillförs anslaget.

Kemikalieinspektionen har föreslagit att Sverige bör satsa mer på att följa hur människor utsätts för farliga ämnen i livsmedel och lyfte särskilt fram Livsmedelsverkets arbete för att möjliggöra framtida retrospektiv övervakning av tidstrender. Regeringen pekar i budgetpropositionen på att livsmedel kan vara en viktig källa till exponering för farliga ämnen och föreslår att 2 miljoner kronor årligen under 2014 - 2020 anvisas Livsmedelsverkets budget för att förstärka arbetet med handlingsplanen för en giftfri vardag.

Kemikalieinspektionen har pekat på att tillämpningen och utvecklingen av EU:s kemikalielagstiftning är det enskilt viktigaste området när det gäller att möta de stora utmaningarna i kemikaliekontrollen. Både i budgetpropositionen och kemikaliepropositionen har regeringen lyft fram utveckling och tillämpning av Reach som ett fortsatt prioriterat område. Regeringen har även gett i uppdrag till Kemikalieinspektionen att ta fram en fördjupad analys och ett förslag till handlingsplan för Sveriges insatser i utvecklingen av EU:s kemikalielagstiftning Reach samt hur dess tillämpning kan effektiviseras i syfte att bidra till miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast 1 juni 2014.

Kemikalieinspektionen har lyft fram att tillsynen behöver stärkas genom insatser på EU-nivån för att främja ett bättre genomförande av EU:s kemikalielagstiftningar och angränsande lagstiftningar. Regeringen gör i kemikaliepropositionen bedömningen att formella krav på erfarenhetsutbyte, metodutveckling och samverkan gällande tillsyn bör föras in i rättsakter på kemikalieområdet. Vidare menar regeringen att det även bör övervägas om minimikriterier för kemikalietillsynen inom EU bör tas fram liksom mål och indikatorer för tillsyn.

Kemikalieinspektionen har föreslagit en ökad satsning på hälsorelaterad miljöövervakning med särskilt fokus på förekomst av farliga ämnen i blod, navelsträngsblod och bröstmjölk samt i inomhusmiljöer. I förslaget lyfte vi även fram screening och behovet av ett EU-gemensamt program. Regeringen bedömer i kemikaliepropositionen att den hälsorelaterade miljöövervakningen bör utvecklas och stärkas. Vidare konstaterar regeringen att en förstärkt

⁴⁰ På väg mot en giftfri vardag – plattform för kemikaliepolitiken. Regeringens proposition 2013/14:39.

2. Ökad satsning på EU:s kemikalielagstiftning

Åtgärder enligt handlingsplan	Genomfört 2011–2013
<p><i>Kemikalieinspektionen prioriterar särskilt arbetet att inom ramen för EU:s kemikalielagstiftning Reach ta fram förslag på ämnen som bör föras upp på kandidatförteckningen för tillståndsprövningen eller begränsas (år 2011–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har till den Europeiska kemikaliemyndigheten Echa lämnat förslag på sju ämnen som bör betraktas som särskilt farliga och föras upp på kandidatförteckningen för tillståndsprövning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Metoxiättiksyra</i> (skadligt för fortplantningen, hormonstörande) • <i>Dibutyltennklorid</i> (Skadligt för fortplantningen) • <i>Dimetylformamid</i> (Skadligt för fortplantningen) • <i>Kadmium</i> (cancerframkallande, effekter på ben och njurar) • <i>Kadmiumoxid</i> (cancerframkallande, effekter på ben och njurar) • <i>Kadmiumsulfid</i> (cancerframkallande, effekter på ben och njurar) • <i>Etylentiourea</i> (Skadligt för fortplantningen) <p>Kemikalieinspektionen har till ECHA lämnat tre begränsningsdossierer med förslag på förbud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nonylfenol och nonylfenoletoxilater i importerade textilier till EU • Bly och blyföreningar i konsumentvaror • Kadmium i konstnärsfärger
<p><i>Kemikalieinspektionen ger i EU förslag på klassificering av ämnen som förekommer i konsumentprodukter. Det gäller särskilt för ämnen som kan orsaka cancer, ge ärftligt genetiska skador, skada fortplantningen eller orsaka allergi (år 2011–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har till Echa lämnat förslag på EU-harmoniserad klassificering för åtta ämnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bly</i> (skadligt för fortplantningen) • <i>Diisohexylftalat</i> (skadligt för fortplantningen) • <i>Linalool</i> (allergiframkallande (hud)) • <i>Hydroxymetylpentylcyklohexenkarboxat (HICC)</i> (allergiframkallande (hud)) • <i>Perfluorononansyra (PFNA)</i> (bl.a. skadligt för fortplantningen) • <i>Dicyklohexylftalat (DCHP)</i> (skadligt för fortplantningen, allergiframkallande (hud)) • <i>Kadmiumdinitrat</i> (bl.a. cancerframkallande, skadligt för fortplantningen, effekter på ben och njurar) • <i>Kadmiumhydroxid</i> (bl.a. cancerframkallande, skadligt för fortplantningen, effekter på ben och njurar)

<p><i>Kemikalieinspektionen gör ämnesutvärderingar för att säkerställa att farliga ämnen som förekommer i människors vardag utvärderas tidigt i programmet (år 2012–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har till Echa lämnat 5 ämnesutvärderingar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Lysmeral</i> (skadligt för fortplantningen) • <i>Diisopropylennaftalen (DINP)</i> (svårnedbrytbart och bioackumulerande (PBT)) • <i>Trimetoxymetyl silan</i> (allergiframkallande (hud)) • <i>Trimetoxivinylsilan</i> (allergiframkallande (hud)) • <i>Butylakrylat</i> (skadligt för fortplantningen)
<p><i>Kemikalieinspektionen granskar företagens testplaner och verkar i medlemsstatskommittén för att omfattande kunskap om högvolymämnenas farlighet tas fram (år 2012–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har i medlemsstatskommittén främst gett stöd till Echa:s förslag till beslut om krav på kunskap. Detta har bl.a. inneburit att motverka dåligt underbyggda förslag från andra medlemsländer att ett visst kemiskt ämne ska betraktas som mindre farligt baserat på slutsatser från ett annat ämne (s.k. ”read-across”).</p>
<p><i>Insatser inom ramen för leksaksdirektivet. Ny åtgärd.</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har på EU-möten inom ramen för leksaksdirektivet varit aktiv i arbetsgruppen om kemikalier. Vi har lagt fram förslag om att reglera biocider i leksaker i likhet med den reglering för varor som finns i biocidförordningen. Vi har föreslagit att särskilt begränsa BPA och vissa flamskyddsmedel (TCEP, TDCP, TCPP) i bilaga C samt gett förslag på prioriterade CMR-ämnen till bilaga C. Därutöver har vi varit aktiva i att stödja och argumentera för andra länders förslag som att till exempel begränsa kathon och formamid i bilaga C. Vi verkar också för att sänka den högsta tillåtna halten av bly.</p> <p>Kemikalieinspektionen har varit aktiv i standardiseringsarbetet för leksaksdirektivet både på nationell nivå (SIS) och EU-nivå (CEN). Vi har tagit initiativ till att en subgrupp för kemikaliediskussioner bildats till den nationella arbetsgruppen (SIS).</p>
<p><i>Läkemedelsverket och Kemikalieinspektionen utökar sitt samarbete för att effektivare kunna åtgärda kemiska risker från ämnen som förekommer i kosmetiska och hygieniska produkter. Exempel på ämnen som kan vara aktuella är fenylkvicksilversalter och</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen och Läkemedelsverket har under perioden utökat sitt samarbete för att effektivt kunna åtgärda kemiska risker från ämnen som förekommer i kosmetiska och hygieniska produkter. Vi har bland annat inom ramen för branschdialogarbetet samverkat i genomförandet av en analys av parfymämnen i hygienprodukter för barn och ungdomar. Myndigheterna har gemensamt låtit ta fram informationsmaterial riktat</p>

<p><i>triklosan. Samarbetet ska även omfatta frågan om antibiotikaresistens. (år 2011–2014).</i></p>	<p>till frisörer för att öka kunskapen om att hårfärgning kan innebära en allergisk samt att produkterna inte bör användas av barn under 16 år.</p> <p>Kemikalieinspektionen medverkade år 2011 tillsammans med fem andra myndigheter, bl.a. Läkemedelsverket, i det av Riskkollegiet anordnade seminariet ”Kloka val i vardagen – seminarium om antibiotikaresistens”. På Antibiotikaforum 2013 höll vi tillsammans med Arbetsmiljöverket, Jordbruksverket, Socialstyrelsen och Smittskyddsinstitutet en workshop om smittspridning i samhället.</p>
--	---

3. Minska riskerna från hälsofarliga ämnen i livsmedel

Åtgärder enligt handlingsplan	Genomfört 2011–2013
<p><i>Livsmedelsverket och Kemikalieinspektionen utökar sitt samarbete för att effektivare kunna bedöma och åtgärda föroreningar i livsmedel. Exempel på områden som samarbetet ska omfatta är: kadmium i livsmedel, resthalter av bekämpningsmedel, biocider som kommer i kontakt med livsmedel, persistenta och bioackumulerande ämnen samt metaller i utrustning som kommer i kontakt med livsmedel. Möjligheten att kunna bedöma kombinationseffekter är en viktig del av detta arbete (år 2011–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har i samarbete med Livsmedelsverket finansierat två projekt: analys av klorparaffiner i bröstmjolk och analys av hur förekomsten av perfluorerade alkylsyror i ägg, mjölk och odlad fisk har förändrats över tiden. Resultaten ger ökad kunskap om barns exponering för klorparaffiner och källor till befolkningens exponering för olika perfluorerade ämnen. Resultaten är publicerade i KemI PM 17/12 <i>“Temporal trends of perfluorinated alkyl acids in eggs, milk and farmed fish from the Swedish food production”</i> samt i KemI PM 18/12 <i>“Chlorinated paraffins in Swedish breast milk.”</i></p> <p>Livsmedelsverket har bidragit till Kemikalieinspektionens riskbedömning av kadmium (KemI rapport 1/11) med beräkning av intag av kadmium via födan.</p> <p>Kemikalieinspektionen har tillsammans med Livsmedelsverket tagit fram en rapport om perfluorerade ämnen: ”Brandskum som möjlig förorenare av dricksvattentäkter” KemI PM 5/13.</p> <p>Kemikalieinspektionen etablerar ett svenskt nätverk för att underlätta kunskapsutbyte om perfluorerade ämnen. Både svenska forskare och myndigheter är intresserade av ett sådant nätverk.</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen identifierar vilka kadmiumkällor som är av betydelse för förorening av åkermark med kadmium. Underlag tas fram för eventuella begränsningsförslag i Reach för konstnärsfärger och andra kadmiumkällor som idag inte täcks av begränsningar (år 2011–2013).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har tagit fram ett utkast till nationell kadmiumstrategi: ”Strategi för att minska den allmänna befolkningens exponering för kadmium”. Utkastet är underlag för kommande samråd med andra berörda myndigheter.</p> <p>Kemikalieinspektionen har i rapport 1/12 <i>”Bättre EU-regler för en giftfri miljö”</i> behandlat kadmiumfrågan i ett övergripande EU-perspektiv och lämnat förslag till inriktning på fortsatt arbete i EU.</p> <p>Kemikalieinspektionen har tagit fram en samhällsekonomisk kostnadsanalys av</p>

	<p>kadmiums påverkan på benskörhet. Resultaten finns publicerade i KemI PM 12/12, ”<i>Samhällsekonomisk kostnad för frakturer orsakade av kadmiumintag via maten.</i>”</p> <p>Kemikalieinspektionen har tillsammans med Livsmedelsverket och Jordbruksverket deltagit i Naturvårdsverkets regeringsuppdrag om etappmål och åtgärder för att minska exponering för kadmium i livsmedel.</p> <p>Kemikalieinspektionen har lämnat in bedömningsunderlag (bilaga XV dossier) till Echa med förslag att kadmium och vissa kadmiumföreningar ska föras upp på kandidatförteckningen för tillståndprövning. Kemikalieinspektionen har också till Echa lämnat ett förslag på förbud för kadmium i konstnärsfärger (se delmål 2)</p>
<p><i>Regeringen ger Jordbruksverket i uppdrag att i samråd med Kemikalieinspektionen göra en konsekvensanalys av ett nationellt gränsvärde för kadmium i mineralgödsel utgående från den nivå som Kemikalieinspektionen har identifierat som långsiktigt hållbar samt att verka för ett strängt gränsvärde för kadmium i mineralgödsel inom EU:s gödselmedelslagstiftning (år 2011–2012).</i></p>	<p>Regeringen har gett Jordbruksverket i uppdrag att göra en konsekvensanalys av ett nationellt gränsvärde för kadmium i mineralgödsel baserad på den nivå som Kemikalieinspektionen har bedömt som långsiktigt hållbar. Sverige lämnade år 2011 in en anmälan till kommissionen om ett nytt nationellt gränsvärde (46 mg Cd/kg fosfor). Jordbruksverket har i sin konsekvensanalys konstaterat att ett nytt gränsvärde kan behöva sänkas ytterligare eller kompletteras med ett avgifts- eller skattesystem.</p>
<p><i>Naturvårdsverket i samverkan med Kemikalieinspektionen identifierar om det inom Naturvårdsverkets ansvarsområde finns förutsättningar att vidta ytterligare åtgärder som på sikt kan medföra en påtaglig minskning av åkermarkens kadmiumbelastning (år 2011–2012).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har deltagit i Naturvårdsverkets regeringsuppdrag om hållbar återföring av fosfor. Ett gränsvärde för kadmium i organiska gödselmedel föreslås.</p> <p>Kemikalieinspektionen samarbetar även med Naturvårdsverket inom regeringsuppdraget om Östersjöstrategin där vi försöker få ett intresse inom Östersjöregionen för kadmiumproblematiken bland annat genom förslag på att luftutsläpp av kadmium från (småskalig) förbränning inom regionen bör kartläggas.</p>

4. Bättre information om farliga kemiska ämnen i varor

Åtgärder enligt handlingsplan	Genomfört 2011–2013
<p><i>Sverige verkar i EU och internationellt för att krav införs på information om förekomst av farliga kemiska ämnen i varor.</i></p> <p><i>Det innebär arbete inom ramen för SAICM för att få till stånd ett globalt informationssystem för prioriterade varugrupper och fortsatt agerande för att få in informationskrav i produktsäkerhets-, ekodesign- och olika produkt direktiv om farliga ämnen i vissa varor. Det innebär även att verka för att tillämpningen av reglerna i EU:s kemikalielagstiftning (Reach) om information om särskilt farliga ämnen i varor ger möjligheter till bra informationsspridning (år 2011–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har tagit fram rapporten ”Kemikalier i varor – strategier och styrmedel för att minska riskerna med farliga ämnen i vardagen” (KemI rapport 3/11). Strategierna har presenterats för en rad olika intressenter vid seminarier och konferenser.</p> <p>Kemikalieinspektionen har haft ordförandeskapet i styrgruppen för UNEP:s projekt om informationssystem för varor och deltagit i förberedande workshops och högnivåmötet ICCM3.</p> <p>Målet att SAICM:s högnivåmöte 2012 ska fatta beslut om att utveckla ett informationssystem för viktiga varugrupper är nått. UNEP kontrakterade 2013 University of Massachusetts för att utreda hur ett system kan utformas. Ett utkast till rapport har redovisats. Kemikalieinspektionen har deltagit i telefonmöten med projektgruppen under året och då bidragit i rapportens preliminära utformning. Kemikalieinspektionen är ordförande i styrgruppen för projektet. En konsultativ workshop hölls i december 2013 med representanter från industri och myndigheter. Nordiska ministerrådet bidrar ekonomiskt med stöd.</p> <p>Kemikalieinspektionen har i EU drivit frågan om utökade informationssystem för farliga kemiska ämnen i vissa varor ibland annat ekodesign- och produktsäkerhetsdirektiven även om revidering av dessa regelverk har skjutits upp.</p> <p>Kemikalieinspektionen har fortsatt sitt samarbete med medlemsländer som har samma syn som Sverige i fråga om hur företagen ska tillämpa kravet i Reach (artikel 33) att lämna information till kunder om innehållet av särskilt farliga ämnen. Ett projekt som vi med hjälp av medel från Nordiska Kemikaliegruppen (NKG) drivit med dessa medlemsländer resulterade 2012 i underlag för en alternativ vägledning för hur</p>

	<p>tillämpa kravet (vad avser haltgränsen 0,1 procent för att lämna information). Belgien, Tyskland, Frankrike, Danmark, Norge och Sverige publicerade under 2013 en gemensam vägledning. I Sverige används vägledningen av Tillsyns- och föreskriftsrådet för information till företag.</p> <p>Kemikalieinspektionen har varit medarrangör till och deltagit i en nordisk workshop om farliga ämnen i varor. Ett nordiskt nätverk mellan myndigheterna har etablerats, i syfte att stärka arbetet med att få till stånd ökad information om farliga ämnen i varor.</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen genomför kommunikationsinsatser för att sprida kunskap om kunders rätt till information om särskilt farliga ämnen i varor enligt EU:s kemikalielagstiftning (Reach) (år 2012–2013).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har låtit SCB analysera den svenska rapporteringen vid den senaste Eurobarometer studien 2011. Analysen omfattar ”Svenska konsumenters förståelse av etiketter och information om kemiska produkter. Genomgången visar bland annat att en större andel av de svenska konsumenterna endast ibland eller aldrig läser säkerhetsinstruktionerna. Genomgången visar också att de nya farosymbolerna som infördes i januari 2009 är relativt okända.</p> <p>För att få ett konsumentperspektiv i verksamhet som hör ihop med Handlingsplanen för en giftfri vardag, har vi utformat frågor till en webbenkät om konsumenters attityder till kemikalier. Tillsammans med tolkningen av svenska konsumenters förståelse av etiketter (utförd av SCB 2011) kan detta ligga till grund för kommande kommunikationsinsatser riktade till konsumenter.</p> <p>I branschdialogerna har samarbete med intresseorganisationer såsom Astma och allergiförbundet påbörjats.</p> <p>På KemI:s webbplats finns nu information om konsumenters rätt till information om farliga ämnen och ett formulär som konsumenten kan använda i sin kommunikation med butiken eller leverantören.</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen genomför olika kommunikationsinsatser kopplade till broschyren ”Kemikalier i barns vardag”</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har distribuerat broschyren ”Kemikalier i barns vardag” bland annat till alla barnavårdscentraler i</p>

samt andra insatser riktade till konsumenter om risker med farliga ämnen i varor, till exempel leksaker (år 2012–2014).

Sverige. Vi har deltagit i två mässor: Trädgårdsmässan – Nordiska trädgårdar 2012 samt fackmässan Barn och baby. Vi har medverkat i radio och TV och informerat om risker med farliga ämnen i varor.

Kemikalieinspektionen har identifierat vilken konsumentinformation som behövs om farliga ämnen i leksaker respektive elektronik utifrån framtagna rapporter:

- *”Literature survey of chemicals in toys.”* KemI PM 6/12.
- *”Kemiska ämnen i elektroniska komponenter”*, KemI PM 3/12.

Kemikalieinspektionen har identifierat behov av konsumentinformation om kosmetika och hygienprodukter utifrån Läke-medelsverkets analyser om allergiframkallande ämnen (avstämningsrapport lämnad 2012-12-22) och Konsumentföreningen Stockholms föräldrajury – om barn, smink, hud- och hårvårdsprodukter (KfS rapport, mars 2012).

5. Företags eget arbete med att byta ut farliga ämnen i varor

Åtgärder enligt handlingsplan	Genomfört 2011–2013
<p><i>Kemikalieinspektionen och Läkemedelsverket genomför dialoger med näringslivet om kosmetiska och hygieniska produkter, bland annat om allergiframkallande ämnen och om åldersgräns för hårfärgningsprodukter (år 2011–2012).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har i samarbete med Läkemedelsverket dialog om kosmetiska och hygieniska produkter med tillverkare, importörer, återförsäljare, branschförening och forskare.</p> <p>Dialogen har bland annat resulterat i att frivilliga åtaganden i form av uppföljningsbara mål har tagits fram. Målen handlar bland annat information och utbildning samt utbyte av farliga kemikalier. För företag som säljer kosmetika och hygienprodukter handlar målen bland annat om att ta bort allergiframkallande doftämnen och begränsa användningen av konserveringsmedel i produkter riktade till barn och ungdomar.</p> <p>En kampanj genomfördes under februari – april 2013 för att uppmärksamma frisörer och andra användare på riskerna för att utveckla allergier då man hanterar hårfärgningsmedel. Foldern ”<i>Håll koll på färgen</i>” användes under kampanjen.</p> <p>Kemikalieinspektionen har tillsammans med Läkemedelsverket och kemisk-tekniska leverantörförbundet (KTF) utbildat kosmetikabranschen om ”Reach och kosmetiska produkter”.</p> <p>Läkemedelsverket har tagit fram och publicerat en rapport om kemikalier i kosmetika: ”<i>Analys av parfymämnen i kosmetiska produkter för barn och ungdomar</i>”. Resultaten från analyserna som Kemikalieinspektionen delfinansierat med medel från handlingsplanen återfinns i ”<i>Laboratorierapport – Analys av misstänkt allergena parfymämnen i kosmetiska produkter för barn</i>”.</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen genomför dialoger med prioriterade branscher i näringslivet, inklusive branscher som använder biocider i varor. Dialoger genomförs även med kommuner och företag om riskerna med bekämpning av skadedjur i hemmen (år 2012–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har dialog med företag från de prioriterade branscherna textilier och leksaker. Dialogen har bland annat resulterat i frivilliga åtaganden i form av uppföljningsbara mål. För medverkande företag i leksaksbranschen gäller målen bland annat att byta ut ämnen som är uppsatta på</p>

	<p>kandidatförteckningen för tillstånd i Reach-lagstiftningen och att så långt möjligt ersätta ämnen som är cancerframkallande, kan skada fortplantningen eller skada arvsmassan. För företag i textilbranschen handlar målen om att ta fram en gemensam minimilista över oönskade ämnen för att företagen ska kunna ställa krav på sina leverantörer. Vidare vill företagen bidra med sin kompetens när Sverige agerar i EU för att få till stånd nya regler om farliga ämnen i textilier.</p> <p>Under perioden har 9 möten per bransch anordnats. Kemikalieinspektionen arrangerade ett gemensamt dialogmöte och utbildningstillfälle för de tre pågående branschdialogerna under hösten 2012. Cirka 50 företag, frivilligorganisationer och forskargrupper deltog. Dessutom deltog miljöminister Lena Ek och Kemikalieinspektionens generaldirektör Nina Cromnier. Även under år 2013 deltog miljöminister Lena Ek i dialogen, denna gång i enskilda möten med respektive bransch.</p> <p>Kemikalieinspektionen har under 2013 tillsammans med Konsumentverket och Elsäkerhetsverket under två dagar utbildat ca 100 företag i leksaksbranschen. Vidare har Kemikalieinspektionen haft en utbildning för 25 företag från de tre branscherna: <i>"Att fasa ut farliga ämnen"</i>.</p> <p>Kemikalieinspektionen har deltagit på ett tvådagars möte anordnat av Konsumentverket med sex företag om marknadskontroll av leksaker.</p> <p>Kemikalieinspektionen, Konsumentverket och Elsäkerhetsverket har tagit fram en broschyr om risker med leksaker: <i>"Är leksaken säker"</i>.</p> <p>Kemikalieinspektionen har delfinansierat en förstudie om kunskapsbehovet om kemikalier inom textilbranschen. Förstudien har resulterat i ett nytt forskningsprojekt för att ta fram en kunskapsplattform. Rapporten är publicerad på hemsidan för "Sustainable</p>
--	--

	<p>Fashion Academy” och heter ”Accelerating Competence Development in the Swedish Apparel Industry through a knowledge platform: Pre-study”</p> <p>Kemikalieinspektionen har presenterat det pågående dialogarbetet flera gånger bland annat på vår konferens Forum för Giftfri miljö och på fackmässan Barn och baby samt i en framtagna folder.</p> <p>Kemikalieinspektionen har haft inledande kontakter med företag i elektronikbranschen för att undersöka förutsättningarna för att starta en dialog.</p> <p>Kemikalieinspektionen har låtit göra en kartläggning av barns och ungdomars exponering för farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning som underlag för en kommande dialog med elektronikbranschen.</p> <p>Kemikalieinspektionen har gjort en kartläggning av hur stor del av skadedjursreparationsbranschen som genomgått behörighetsutbildning. KemI PM 11/12, ”Skadedjursreparations behörighet”.</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen ser till att kemiska analyser genomförs för att få underlag till dialoger med näringslivet och för att senare bedöma dialogernas genomslag (år 2011–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har låtit genomföra undersökningar av kemikalier i leksaker, analys av innehåll och avgivande av bisfenol A (BPA) i leksaker, förekomst av allergiframkallande ämnen i kosmetiska och hygieniska produkter, genomgång av förekomst av ämnen och material i elektronik samt analys av vissa kemikalier i textilier.</p> <p>Resultaten finns publicerade i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Kemiska ämnen i elektroniska komponenter. En kartläggning av den kemiska sammansättningen i elektronikkomponenter”, KemI PM 3/12 • ”Literature survey of chemicals in toys”, KemI PM 6/12 • ”Kemisk karakterisering av plastdetaljer i leksaker och barnartiklar”, KemI PM 7/12

	<p>Kemikalieinspektionen har mätt halten dispersionsfärgämnen, nonylfenoletoxilater och ftalater i strumpbyxor och t-tröjor. Mätningarna ska ligga till grund för att se om halterna av ämnena har minskat eller helt upphört till slutet av år 2014 vid tillverkning av strumpbyxor och t-tröjor. Resultaten är presenterade i en analysrapport och är även en del av sammanställningen av textilanalyser utförda under åren 2005 – 2012 publicerade i ”<i>Hazardous chemicals in textiles – report from a government assignment.</i>” KemI Rapport 3/13</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen genomför en Giftfri miljökonferens med inriktning på utbyte av farliga ämnen i varor (år 2011).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen arrangerade konferensen Forum för Giftfri miljö år 2011 under tema ”Skydda barnen bättre”. Totalt deltog 286 personer från näringsliv, myndigheter, forskning och intresseorganisationer.</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen genomför en kartläggning av biocidanvändningen i varor. Projekt genomförs för att undersöka biocidverkan i varor efter en tids användning, till exempel i kläder. Kartläggning av bekämpningsmedelsanvändningen på allmänna platser genomförs (år 2011–2013).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har låtit analysera förekomst och mängd biocidämnen som tvättats ut från biocidbehandlade textilier, främst kläder. Rapporten har publicerats på svenska och engelska. ”<i>Antibakteriella ämnen läcker från kläder vid tvätt. Analys av silver, triklosan och triklokarban i textilier före tvätt och efter tvätt</i>”. KemI-PM 4/11 och 1/12.</p> <p>Kemikalieinspektionen har genomfört en internet- och litteratursökning om biocidbehandling av material som ingår i konsumentvaror. ”<i>Biocide treated articles an Internet Survey</i>” KemI PM 2/12.</p> <p>Kemikalieinspektionen har gjort en kartläggning av kunskapen hos varuimportörer, företag, kommuner och konsumenter om biocidbehandlade varor. ”<i>Biocide treated articles -assessing knowledge levels</i>”. KemI PM 10/12.</p> <p>Kemikalieinspektionen har låtit göra en undersökning som visar hur biocid effektivitet kan bedömas för biocidbehandlade varor. Vidare har vi låtit göra analyser av biocid effektiviteten i nyköpta textilvaror, både oanvända och efter en tids användning.</p>

	<p>Kemikalieinspektionen har sammanställt uppgifter från myndighetens produktregister om biocidprodukter. Sammanställningen är publicerad i redovisningen av ett uppdrag från regeringen i Kemikalieinspektionens regleringsbrev 2013 (Utveckling av tillståndssystemet för behörig användning av biocider).</p> <p>Kemikalieinspektionen har organiserat en workshop ”Kunskap och gemensam strategi för antibakteriellt behandlade varor” med de nordiska kemikaliemyndigheterna för att utveckla en nordisk strategi för att minska onödig användning av antibakteriella ämnen i varor, inklusive minska risken för antibiotikaresistens.</p> <p>Kemikalieinspektionens webbplats har uppdaterats med information om biocidförordningens regler om biocidbehandlade varor ”Antibakteriellt behandlade varor”.</p> <p>Kemikalieinspektionen deltar i Nationell samverkansgrupp mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade infektioner. Samverkansgruppen organiseras av Socialstyrelsen och Jordbruksverket.</p> <p>Kemikalieinspektionen deltar i referensgruppen till det av FORMAS finansierade forskningsprojektet ”INTERACT – interaktionen med biocider och metaller i utvecklingen av antibiotikaresistens” som arbetar med frågeställningar kring antibakteriella ämnen och spridningen i miljön inklusive resistensproblematik.</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen genomför kommunikationsinsatser riktade till kommuner och konsumenter. Målgrupp och inriktning bestäms senare bland annat baserat på genomförda kartläggningar. Det kan till exempel gälla användning i hemmet av bekämpningsmedel eller säker bekämpning av skadedjur i hemmet (år 2012–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har tagit fram en broschyr med tips och råd om ohyra och hantering av bekämpningsmedel i hemmiljö. Under år 2013 har informationen om ohyra och bekämpningsmedel spritts bland andra till hyresvärdar och studentkårer.</p>

6. Ökad tillsyn av farliga ämnen i varor

Åtgärder enligt handlingsplan	Genomfört 2011–2013
<p><i>Kemikalieinspektionen ser till att kemiska analyser genomförs inriktade bland annat på ämnen i varor som omfattas av informationskrav i EU:s kemikalielagstiftning Reach, bromerade flamskyddsmedel, perfluorerade ämnen, ftalater och tungmetaller. Analyser genomförs både som en grund för planering av tillsynsinsatser och för att följa upp genomförda tillsynsprojekt (år 2011–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har genomfört flera analysprojekt på ämnen i varor. Inriktningen har varit främst leksaker och andra varor för barn, material i inomhusmiljön (speciellt där barn vistas), skor, kläder samt elektriska och elektroniska produkter.</p> <p>Analyser har gjorts på bland annat bromerade flamskyddsmedel, perfluorerade ämnen, ftalater, kortkedjiga klorparaffiner tennorganiska föreningar, azo-färgämnen, tungmetaller (bly och kadmium) samt ämnen upptagna på kandidatförteckningen i Reach.</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen genomför varuinspektioner inriktade bland annat på elektronik, leksaker, textilier i offentlig miljö (bland annat skolor och förskolor). Vilka inspektionsinsatser som ska utföras åren 2013–2014 kommer till viss del att baseras på resultaten från de första årens genomförda kemiska analyser (år 2011–2014).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har genomfört varuinspektioner inriktade på leksaker och andra varor för barn; kläder och skor; samt golv och textilier i inomhusmiljö.</p> <p>Resultat från golvprojektet har publicerats i rapporten <i>Tillsyn 8/12</i>, december 2012. Resultaten från tillsyn av leksaker har publicerats i rapporterna <i>Tillsyn 3/13</i>, februari 2013 och <i>Tillsyn 6/13</i> september 2013.</p>
<p><i>Kemikalieinspektionen genomför kommunikationsinsatser och varuinspektioner kopplade till informationskraven om särskilt farliga ämnen i varor (Reach) (år 2011–2012).</i></p>	<p>Kemikalieinspektionen har genomfört ett särskilt tillsynsprojekt för att kontrollera hur företag följer informationsplikten enligt artikel 33 i Reach-förordningen när det gäller ämnen som är upptagna på kandidatförteckningen. Projektet har analyserat varor, granskat butikens egenkontroll och tagit fram en blankett till stöd för konsumenter när de ska begära information om farliga ämnen i varor. Blankett och information till konsumenter om deras rätt till information har publicerats på Kemikalieinspektionens webbplats.</p> <p>Kemikalieinspektionen har även inspekterat varuföretag för att kontrollera deras rutiner, egenkontroll och informationsplikt kopplad till Reach artikel 33 och notifiering enligt artikel 7.2. Resultaten har publicerats i <i>Tillsyn 5/12, 6/12, 3/13, 6/13</i>.</p>

	Kemikalieinspektionen informerar löpande i inspektionsprojekt om informationskraven i Reach och kontrollerar även att företagen uppfyller sina skyldigheter att informera.
--	--

7. Ökat internationellt arbete

Åtgärder enligt handlingsplan	Genomfört 2011–2013
<i>Kemikalieinspektionen ger stöd till regeringen i arbetet att åstadkomma en ändamålsenlig kvicksilverkonvention (år 2011–2013).</i>	<p>Kemikalieinspektionen har gett stöd till regeringen och särskilt arbetat för att konventionen ska omfatta produkter som kan innehålla kvicksilver. Två rapporter har tagits fram på engelska som underlag till förhandlingsarbetet.</p> <ul style="list-style-type: none"> · “Mercury phase-out. A study of the experiences of Swedish companies”. KemI, PM 2/11. · “The Environmental Economics of a Global Ban on Mercury-added Products”. KemI, PM 3/11. <p>Uppsatta målsättningar och förväntade resultat kopplade till den kommande kvicksilverkonventionen har uppnåtts. Beslut om ny kvicksilverkonvention togs i januari 2013. Konventionen skrevs under i oktober 2013.</p>
<i>Kemikalieinspektionen arbetar aktivt inom ramen för Stockholmskonventionen (år 2011–2014).</i>	<p>Kemikalieinspektionen har gett stöd till regeringen i förberedelser för att utvidga Stockholmskonventionen med ytterligare ämnen. Uppsatta målsättningar och förväntade resultat kopplade till konventionen har uppnåtts.</p> <p>· Kemikalieinspektionen har gett stöd till regeringen inför och under Stockholmskonventionens partsmöte i maj 2013 där parterna enades om att fasa ut HBCD genom listning i Annex A. EU nominerade i maj 2011 HCBD, PCNs och PCP. EU nominerade i maj 2013 dikofol för global utfasning genom upptag i konventionen. I maj 2013 nominerade Norge deka-BDE för global utfasning.</p> <p>Kemikalieinspektionen har aktivt deltagit i arbetet inom Stockholmskonventionens expertkommitté (POPRC) vilken förbereder</p>

	<p>upptag av nya ämnen i konventionen. Sverige är via Kemikalieinspektionen medlem i kommittén från maj 2014.</p> <p>Expertkommittén har tagit fram riskhanterings-planer för HCBD och PCNs och en riskprofil för pentaklorfenol vilka diskuterades vid nionde mötet i oktober 2013. HCBD och PCNs blev där klara för COP7 med rekommendationen att lista dem i Annex A och C. PCP gick vidare i processen vilket innebär att en riskhanteringsplan ska tas fram till nästa års möte. För Deca-BDE beslutades att en riskprofil ska tas fram, medan mötet inte nådde enighet avseende dikofol. Dikofol ska dock tas upp igen nästa år.</p>
<i>Insatser i SAICM, ny åtgärd.</i>	<p>Kemikalieinspektionen har utöver kemiska ämnen i varor även prioriterat deltagande i arbete med andra aktuella frågor ”emerging policy issues” i SAICM, som informationsutbyte om hormonstörande ämnen, om nanomaterial och nanoteknologier samt om perfluorerade ämnen.</p>

8. Nya lagstiftningsinitiativ

<i>Åtgärder enligt handlingsplan</i>	<i>Genomfört 2011–2013</i>
<p><i>Regeringen ger Kemikalieinspektionen i uppdrag att efter samråd Naturvårdsverket, Livsmedelsverket och Läkemiddelsverket och andra berörda centrala myndigheter göra en bred genomgång av EU:s lagstiftning och identifiera en strategi för hur reglerna på sikt kan utvecklas och förbättras för att bidra till en giftfri miljö enligt svenska miljömål och till en giftfri vardag. I uppdraget ingår att lämna övergripande förslag till hur lagstiftningen på EU-nivå kan ändras och effektiviseras. Översynen bör omfatta alla lagstiftningsområden med betydelse för kemikaliehantering, det vill säga kemikalierregler som Reach och klassificeringsförordningen men även regler om bekämpningsmedel, läkemedel, regler för särskilda produkttyper såsom elektronik, avfallsregler och produktsäkerhetsregler. Genom översynen ska områden identifieras där merdetaljerade förslag till strategier eller lagstiftningsförslag behöver tas fram. Översynen ska särskilt:</i></p>	<p>Regeringen gav i juni 2011 Kemikalieinspektionen i uppdrag att genomföra en bred genomgång av EU:s lagstiftning och andra styrmedel på EU-nivå. Uppdraget rapporterades till regeringskansliet 1 mars 2012, ”Bättre EU-regler för en giftfri miljö”, KemI Rapport 1/12.</p>

<p>a) utreda och identifiera behovet av samordning av lagstiftningsområden för att hantera kemikalier i ett livscykelperspektiv, till exempel Reach och avfallsregler, b) redovisa förändringar i lagstiftningen som behövs för att säkra skyddet av barns hälsa, c) utreda hur kunskapskraven kan utvecklas, bland annat vad det gäller så kallade lågvolyämnen, d) bedöma eventuella skillnader i skyddsnivån för hälsa och miljö i olika lagstiftningar, till exempel i EU-regler för bekämpningsmedel, kosmetiska och hygieniska produkter och livsmedel, e) analysera konsekvenserna av olika alternativ och analysera möjligheten till regelförenklningar.</p>	
<p>Sverige verkar för att få till stånd EU-regler om en hållbar användning av biocider (år 2011–2014).</p>	<p>Insatsen har bedrivits på låg nivå, med inriktning att samla bakgrundsmaterial och knyta kontakter med Tyskland för diskussion om projektmaterial och fortsatta (gemensamma) aktiviteter i syfte att få till stånd EU-regler om en hållbar användning av biocidprodukter. Arbetet bedrivs utanför ramarna för handlingsplanen för en giftfri vardag.</p>

9. Andra styrmedel än lagstiftning

Åtgärder enligt handlingsplan	Genomfört 2011–2013
<p>Kemikalieinspektionen utreder om ekonomiska styrmedel i högre utsträckning kan användas för att skydda konsumenters hälsa och om så är fallet lämnar förslag på metoder (år 2011–2012).</p>	<p>Kemikalieinspektionen har tagit fram rapporten "När kan ekonomiska styrmedel komplettera regleringar inom kemikalieområdet" KemI Rapport 1/13. Rapporten innehåller förslag på att antal områden där införandet av miljöskatter skulle kunna vara ett sätt att minska risker med kemikalier och snabba på substitution av farliga ämnen.</p> <p>Kemikalieinspektionen har låtit Miljöstyrningsrådet ta fram en rapport om förutsättningarna för att utarbeta ytterligare kriterier för kemikaliekrav vid offentlig upphandling "Giftfri förskola – leka, äta, sova" Miljöstyrningsrådet, Rapport 2013:2.</p> <p>Kemikalieinspektionen har tagit fram en rapport som bland annat kan användas som</p>

	<p>underlag av den statliga utredning som regeringen har tillsatt om skatt på farliga ämnen i varor: ”<i>Hur kan en kemikalieskatt på konsumentvaror se ut? – Med exemplet kläder och skor.</i> KemI PM 7/13.</p>
<p>Kemikalieinspektionen utvecklar sin webbplats så att information riktad till konsumenter blir tydligare och mer omfattande (år 2012–2014)</p>	<p>Kemikalieinspektionen i samarbete med Konsumentverket låtit genomföra en webbenkät om konsumenters kunskap om och attityder till kemikalier. Under 2013 har arbete med att utveckla konsumentinformation på webben pågått. Ett nytt konsumentavsnitt kommer att lanseras i början av 2014.</p>
<p>Kemikalieinspektionen utvecklar ett närmare samarbete med Konsumentverket för att bättre kunna nå ut med information till konsumenter (år 2011–2014).</p>	<p>Konsumentverket och Kemikalieinspektionen har vid ett Gd-möte i slutet av år 2013 haft inledande diskussioner om hur den av regeringen beslutade nya konsumentupplysningstjänsten kan utvecklas i de delar som kopplar till giftfri vardag.</p>

4.2 Ämnen med förslag lämnade till Echa 2011-2013

Ämne	Process	Farlighet som motiverar Kemikalieinspektionens förslag	Beslut
Bly	Klassificering	Reproduktionstoxiskt kategori 1A	
Bly och blyföreningar i konsumentvaror	Begränsning	Reproduktionstoxiskt och utvecklingsneurotoxiskt. Förslag på haltgräns för bly i varor som barn kan stoppa i munnen	
Butylakrylat	Ämnesutvärdering	Reproduktionstoxiskt	
Dibutyltennklorid	Särskilt farligt ämne (SVHC)	Reproduktionstoxiskt kategori 1B	Upptaget på kandidatförteckningen
Dicyklohexylftalat (DCHP)	Klassificering	Reproduktionstoxiskt kategori 1B Allergiframkallande (hud)	
Diisohexyl phtalate (DIHP)	Klassificering	Reproduktionstoxiskt kategori 1B	
Dimetylformamid	Särskilt farligt ämne (SVHC)	Reproduktionstoxiskt kategori 1B	Upptaget på kandidatförteckningen
DIPN	Ämnesutvärdering	Persistent, bioackumulerande och toxiskt (PBT)	
Etylentiourea	Särskilt farligt ämne (SVHC)	Reproduktionstoxiskt Kategori 1B	
Hydroxymetyl Pentylcyklohexenkarboxaldehyd (HICC)	Klassificering	Allergiframkallande (hud)	
Kadmium	Särskilt farligt ämne (SVHC)	Cancerframkallande kategori 1B	
Kadmium	Begränsning	Förbud mot kadmium i konstnärsfärger	
Kadmiumdinitrat	Klassificering	Cancerframkallande, kategori 1B Reproduktionstoxiskt, kategori 1B Mutagent, kategori 1B Skador på njure och ben	
Kadmiumhydroxid	Klassificering	Cancerframkallande,	

		kategori 2 Reproduktionstoxiskt, kategori 2 Mutagent, kategori 2 Skador på njure och ben	
Kadmiumoxid	Särskilt farligt ämne (SVHC)	Cancerframkallande kategori 1B	
Kadmiumsulfid	Särskilt farligt ämne (SVHC)	Cancerframkallande kategori 1B	
Linalool	klassificering	Allergiframkallande (hud)	
Lysmeral	Ämnesutvärdering	Reproduktionstoxiskt	
Metoxiättiksyra	Särskilt farligt ämne (SVHC)	Reproduktionstoxiskt kategori 1B,	Upptaget på kandidatförteckningen
Nonyl/ Nonylfenoletoxilater	Begränsning	Giftigt i miljön och hormonstörande. Förslag på haltgräns i textilier som importeras till EU och som kan tvättas i vatten	
Perfluorononansyra	Klassificering	Reproduktionstoxiskt kategori 1B	
Trimetoxymetyl silan	Ämnesutvärdering	Allergiframkallande (hud)	
Trimetoxivinylsilan	Ämnesutvärdering	Allergiframkallande (hud)	

4.3 Kemikalieinspektionens förslag inom ramen för handlingsplanen för en giftfri vardag

I denna bilaga presenteras de förslag som Kemikalieinspektionen har lämnat under handlingsplanens tre första år. Vidare redovisas vad som hittills har hänt med förslagen. När hänvisning görs till regeringens bedömning avses i de flesta fall regeringens proposition 2013/14:39 ”På väg mot en giftfri vardag – plattform för kemikaliepolitiken.” I övriga fall anges aktuell referens.

Förslag för åren 2015 – 2018

Utveckling och tillämpning av EU:s kemikalielagstiftning är enskilt det viktigaste området när det gäller att möta de stora utmaningarna i kemikaliekontrollen. Kemikalieinspektionen föreslår att regeringen efter år 2014 permanentar den satsning i handlingsplanen för en giftfri vardag som gjort det möjligt för Sverige att tillhöra den grupp medlemsländer som mest aktivt arbetar med tillämpningen av Reach.

Regeringen har i enlighet med Kemikalieinspektionens förslag tagit ställning till att det behövs en långsiktig satsning på handlingsplanen för en giftfri vardag. I budgetpropositionen föreslår regeringen att 27 miljoner kronor tillförs Kemikalieinspektionens anslag varje år 2016 – 2020 för att intensivifiera och vidareutveckla handlingsplanen. För år 2015 föreslår regeringen att 25 miljoner kronor tillförs anslaget.

Både i budgetpropositionen 2013/14:1 och kemikaliepropositionen 2013/14:39 har regeringen lyft fram utveckling och tillämpning av Reach som ett fortsatt prioriterat område. Regeringen har även gett i uppdrag till Kemikalieinspektionen att ta fram en fördjupad analys och ett förslag till handlingsplan för Sveriges insatser i utvecklingen av EU:s kemikalielagstiftning Reach samt hur dess tillämpning kan effektiviseras i syfte att bidra till miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast 1 juni 2014.

Kemikalieinspektionen föreslår att regeringen efter år 2014 permanentar den satsning i handlingsplanen för en giftfri vardag som gjort det möjligt att öka varutillsynen. På sikt bör varutillsynen ytterligare öka allt eftersom nya varuregler tillkommer.

Regeringen har beslutat om att förlänga handlingsplanen för en giftfri vardag till år 2020. Både i budgetpropositionen 2013/14:1 och kemikaliepropositionen 2013/14:39 har regeringen lyft fram tillsynen av farliga ämnen i varor som ett prioriterat område.

Kemikalieinspektionen ska aktivt stödja regeringen i det internationella arbetet. Vi anser att det är viktigt att fler särskilt farliga ämnen förbjuds eller begränsas genom Stockholmskonventionen. Kvicksilverkonventionen behöver efterhand utvecklas vidare. Ytterligare globala diskussioner behövs om behovet av att hantera gränsöverskridande problem med farliga ämnen för att skapa förutsättningar för ett nytt legalt ramverk. Sverige bör verka för att SAICM:s högnivåmöte år 2015 beslutar om ett globalt program för information om farliga ämnen i varor.

Regeringens bedömning: ”Sverige bör ha ett fortsatt stort engagemang och en hög ambitionsnivå i internationella förhandlingar som syftar till att förebygga eller minska riskerna med farliga ämnen. Sverige bör vidare verka för att en säker kemikaliehantering i större utsträckning integreras i övergripande hållbarhets- och utvecklingsfrågor. En ambitiös reglering av kemikalier på global nivå är en förutsättning för att nå miljö kvalitetsmålet *Giftfri miljö* samt för att nå en hållbar utveckling.” Vidare anser regeringen: ”Sverige bör”...”verka för att globala principer för information om farliga ämnen i varor utvecklas inom den internationella kemikaliestrategin SAICM samt fortsätta att driva på för att fler ämnen läggs

till existerande konventioner och att internationella konventioner upprättar fullt fungerande efterlevnadsmekanismer.”

Kemikalieinspektionen anser att Sverige bör satsa mer på att följa hur människor utsätts för farliga ämnen i livsmedel. Viktiga exempel på detta är Livsmedelsverkets så kallade matkorgsundersökningar, biomonitoringsdata med kopplad kostregistrering och även deras lagring av livsmedelsprover från livsmedelskontrollen för att möjliggöra framtida retrospektiv övervakning av tidstrender av främmande kemiska ämnen i livsmedel.

I budgetpropositionen 2013/14:1 konstaterar regeringen: ”Livsmedel kan vara en viktig källa till exponering för farliga ämnen. Regeringen föreslår att 2 000 000 kronor årligen anvisas anslaget under perioden 2014 – 2020 för att förstärka arbetet med handlingsplanen för en giftfri vardag.” Riksdagen har beslutat enligt förslaget.

Kemikalieinspektionen anser att Sverige bör satsa betydligt mer på att kemikaliekraiv införsv vid upphandling. Det innebär att Miljöstyrningsrådet bör stärkas för att kunna både utveckla det pågående arbetet med kemikaliekraiv vid upphandling och för att ge ett helhetsstöd till olika sektorer i syfte att initiera och stödja arbetet med utbyte av farliga ämnen i varor.

Regeringen har beslutat att Miljöstyrningsrådets upphandlingsverksamhet tillsammans med Upphandlingsstödet vid Kammarkollegiet och Vinnovas stöd till upphandling ska samlas och placeras på Konkurrensverket. Regeringen skjuter även till ytterligare 35 miljoner kronor till det samlade upphandlingsstödet utöver de befintliga 40 miljonerna. Det innebär att utveckling av kriterier för kemikaliekraiv vid upphandling hamnar inom Konkurrensverkets ansvarsområde. Det är oklart vilken betydelse detta har för framtida utvecklingen av kriterier.

Kemikalieinspektionen anser att miljöskatter i större omfattning bör prövas på kemikalieområdet.

Kemikalieinspektionen har till regeringen lämnat rapporten ”När kan ekonomiska styrmedel komplettera regleringar inom kemikalieområdet?” Regeringen har tillsatt en särskild utredare för att analysera den roll som ekonomiska styrmedel kan spela för att minska förekomsten av, eller risken för, exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen i t.ex. kläder och hemelektronik. Kemikalieinspektionen har tagit fram ytterligaren en rapport som kan användas som underlag av utredaren.

Kemikalieinspektionen avser att fortsätta dialogen med näringslivet för att främja och underlätta för företag att byta ut farliga ämnen. Kemikalieinspektionen föreslår att regeringen inrättar ett Näringslivsråd knutet till Kemikalieinspektionen, bland annat för dialog om strategiska frågor med syfte att främja och underlätta utbyte av farliga ämnen.

Regeringen har ännu inte tagit ställning till frågan om att inrätta ett Näringslivsråd knutet till Kemikalieinspektionen.

Förslag för åren 2013 - 2014

Delområde 1: Ökad kunskap om kemiska hälsorisker

Vi föreslår att Formas får ett samordnande ansvar för den miljötoxikologiska forskningen.

Regeringen har inte gett Formas ett samordnande ansvar för den miljötoxikologiska forskningen. Regeringen konstaterar dock: ”Formas bör, i samarbete med Vinnova och efter samråd med andra berörda myndigheter och forsknings- och utvecklingsfinansiärer, göra en analys av den forskning som pågår inom området giftfri miljö och utifrån den analysen bedöma behovet av forskning och utveckling inom området samt vilken inriktning

forskningsstödet bör ha. Analysen bör fokusera på miljötoxikologisk forskning men även inkludera forskning och innovation gällande grön kemi.”

Vi föreslår en satsning på miljötoxikologisk forskning på 15 miljoner kronor per år under sex år. Satsningen ska ha en inriktning mot att skydda barnen bättre och därmed fokusera på områden som hormonstörande ämnen, kombinationseffekter och risker med nanomaterial.

Regeringens bedömning: ”Forskning som bidrar till att nå miljökvalitetsmålet *Giftfri miljö* bör stärkas.” Regeringen konstaterar vidare: ”Den svenska miljötoxikologiska forskningen är en begränsad del av detta breda internationella forskningsfält. Det är dock viktigt att upprätthålla både bredd och djup hos den svenska forskningen inom området för att Sverige ska kunna bidra till forskningsmässiga framsteg. En kvalificerad miljötoxikologisk forskning är också viktig för att upprätthålla den kunskapsbas som krävs för att sprida och nyttiggöra internationella forskningsrön bland svenska intressenter inom akademi, myndigheter och näringsliv.”

Vi föreslår att Kemikalieinspektionen ges ett särskilt undersökningssanslag på 10 miljoner kronor per år för att kunna etablera långsiktiga samarbeten med forskarsamhället. Syftet med anslaget är att kunna lägga ut uppdrag exempelvis för att göra undersökningar inriktade på förekomst av farliga ämnen eller ta fram vetenskapligt underlag som stöd för Kemikalieinspektionens arbete i EU.

Regeringen konstaterar att efter den ovan beskrivna analys som Formas gör om miljötoxikologisk forskning finns ett bättre underlag för att bedöma myndigheternas behov: ”Analysen blir ett viktigt underlag för en bedömning av ... myndigheters behov av forskningsbaserade undersökningar, analyser samt sammanställningar av existerande studier och publikationer avseende miljötoxikologi.”

Vi föreslår att regeringen låter utreda hur ett nationellt centrum för riskbedömning och toxikologi kan byggas upp vid ett befintligt lärosäte för att säkerställa tillräcklig kompetensförsörjning inom toxikologisk riskbedömning.

Efter det att Kemikalieinspektionen lämnat förslaget har ett toxikologiskt centrum, SweTox, bildats. SweTox har en tänkt profil som täcker in viktiga delar av det förslag som Kemikalieinspektionen lämnade, särskilt inriktningen på alternativa metoder till djurförsök. Regeringen konstaterar att med den ovan beskrivna analysen som Formas gör som grund, finns ett bättre underlag för bedömning om ytterligare åtgärder: ”Analysen blir ett viktigt underlag för en bedömning av behovet av ytterligare centrubildningar för riskbedömning och miljötoxikologi ...”

Ökad satsning på en utvecklad och systematisk hälsorelaterad miljöövervakning (ytterligare 10 miljoner kronor,) behövs, med särskilt fokus på förekomst av farliga ämnen i blod, navelsträngsblod och bröstmjölk samt i inomhusmiljöer (där barn och mödrar vistas).

Ökad satsning på screening, dels så att även inomhusmiljön omfattas, dels för att få igång ett EU-gemensamt program (ytterligare 10 miljoner kronor).

Större satsning på att ta hand om, sammanställa, tillgängliggöra och utnyttja de resultat som tas fram inom forskning och miljöövervakning

Regeringens bedömning: ”Den hälsorelaterade miljöövervakningen gällande farliga ämnen bör utvecklas och stärkas. Ett EU-gemensamt screeningprogram för farliga ämnen i miljön bör inrättas med fokus på hälsorelaterad miljöövervakning.” Regeringen konstaterar vidare: ”En förstärkt miljöövervakning och screening, såväl nationell som på EU-nivå, bör särskilt

fokusera på förekomst av farliga ämnen i blod, navelsträngsblod och bröstmjölk samt i inomhusmiljön.”

Regeringen konstaterar: ”Kopplingen mellan forskning och miljöövervakning bör utvecklas. Resultat från forskningsprogram bör i ökad utsträckning tas tillvara, exempel genom att farliga ämnen som identifieras i forskningen successivt kan inkluderas i miljöövervaknings- och screeningsprogram. Vidare behöver metoder för att analysera exponering utvecklas för att bättre kunna hantera kombinationseffekter. Förekomsten av farliga ämnen i människokroppen eller miljön behöver också kunna kopplas ihop med uppgifter om vilka ämnen som identifierats i varor.”

Delområde 2: Ökad satsning på EU:s kemikalielagstiftning

Sverige bör verka för att översynen av Reach leder till att EU startar ett arbete med att utveckla ett angreppssätt baserat på alternativa metoder till djurförsök för att göra det möjligt att prioritera insatser mot sådana lågvolyämnen som kan innebära risker för människa och miljö.

”Regeringen anser inte det är realistiskt att utvidga de kunskapskrav som gäller för ämnen i intervallet 10 – 100 ton till att gälla även för lågvolyämnen, främst beroende på kostnader för industrin och de omfattande tester på bl.a. djur som det skulle medföra. En tänkbar strategi är att istället utveckla en urvalsprocess baserad på screening för att identifiera ämnen som kräver mer omfattande testning. Det kommer att kräva betydande insatser i form av forskning och utveckling av test- och screeningmetoder och metodik för riskbedömning” Regeringen anser att den analys av miljötoxikologisk forskning som Formas bör göra (se ovan) även bör innehålla en bedömning av forskningsbehov om: ”Nya test- och screeningsmetoder som bl.a. kan sänka kostnaderna för testning och minska behovet av djurförsök samt underlätta testning och screening av hälso- och miljöegenskaper hos ämnen som tillverkas och importeras i små mängder (s.k. lågvolyämnen i Reach).”

Sverige bör verka för en sträng syn på hormonstörande ämnen både när det gäller vilka ämnen som ska betraktas som särskilt farliga ämnen och hur hanteringen av ämnena ska begränsas till exempel i tillståndsprovningen enligt Reach.

Regeringen lyfter fram hormonstörande ämnen som särskilt prioriterade.

Kemikalieinspektionen har fått i uppdrag av regeringen att fram en fördjupad analys och förslag till handlingsplan för Sveriges insatser för att utveckla EU:s kemikalielagstiftning Reach samt föreslå hur tillämpningen kan bli effektivare i syfte att bidra till miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Ett av de områden som är utpekade i uppdraget gäller hormonstörande ämnen.

Informationen i Reach-databaser kan utnyttjas bättre om den bearbetas på EU-nivå och görs tillgänglig för allmänhet, yrkesmässiga användare och avfallshanterare. Det skulle även underlätta för länder utanför EU att kunna använda informationen i sin kemikaliekontroll.

I ovan nämnda uppdrag från regeringen till Kemikalieinspektionen om utveckling och tillämpning av Reach ingår som ett område för utredning möjligheter att förbättra tillgången till information samlad hos Echa.

Kemikalieinspektionen tänker under år 2013 lämna in ett förslag till regeringen om hur en EU-förordning om nanomaterial kan utformas, inklusive bestämmelser om rapportering.

Kemikalieinspektionen har till regeringen lämnat ett förslag om en möjlig utformning av en EU-förordning om nanomaterial.

Delområde 3: Minska riskerna från hälsofarliga ämnen i livsmedel

Vi avser att i samarbete med bland annat Livsmedelsverket identifiera källor till de perfluorerade ämnen som ökar i människors blod eller i andra djurarter. Avsikten är att med information och andra medel stimulera svenska företag att byta ut sådana ämnen i sina varor.

Kemikalieinspektionens och Livsmedelsverkets fortsatta samarbete har visat att förorening av dricksvattentäkter med högfluorerade kemiska ämnen kan vara ett hot mot dricksvattenförsörjningen i flera kommuner. Unga kvinnor i Uppsala har förhöjda halter av vissa perfluorerade ämnen. Det beror på att vissa brunnar som försörjer delar av Uppsala med dricksvatten har förorenats med perfluorerade ämnen. Källan är sannolikt brandsläckningsskum från brandövningsplatser. Även i ett antal andra kommuner har man upptäckt höga halter av högfluorerade ämnen i vattentäkter. Kemikalieinspektionen och Livsmedelsverket har tagit fram och publicerat en rapport som stöd till dricksvattenproducenterna i landets kommuner. Rapporten beskriver en arbetsmetod för att bedöma var man ska söka och hur man ska ta prover. När ett större antal vattenproducenter har tagit prover finns det förutsättningar att bedöma hur allvarlig den nationella situationen är. Det är viktigt att utreda den kemiska sammansättningen hos moderna brandsläckningsskum för att kunna bedöma den framtida risken för att grund- och ytvatten ska förorenas med högfluorerade ämnen.

Vi föreslår att regeringen verkar för att kommissionen tar fram en handlingsplan inom EU för poly- och perfluorerade ämnen. Handlingsplanen kan behandla allt från behovet av forskning, utveckling av riskbedömningsmetodik och miljöövervakning till behovet av åtgärder och hur tillämplig kemikalielagstiftningen i EU är för att kunna genomföra dessa åtgärder.

Regeringens bedömning: ”En handlingsplan för poly- och perfluorerade ämnen bör tas fram inom EU samtidigt som svenska myndigheters arbete med att identifiera källor till perfluorerade ämnen bör fortsätta.”

Vi tänker kontakta andra berörda myndigheter med syftet att ta fram ett förslag till en nationell strategi för att minska riskerna med kadmium.

Kemikalieinspektionen har tagit fram ett utkast till en nationell kadmiumstrategi. Under år 2014 ska förslaget till strategi diskuteras och förankras med Livsmedelsverket, Naturvårdsverket och Jordbruksverket.

Sverige bör fortsatt agera för att få till stånd en ny, kraftfull kadmiumstrategi på EU-nivå.

Regeringens bedömning: ”En samlad kadmiumstrategi bör tas fram inom EU med syfte att långsiktigt och systematiskt minska människors exponering för kadmium.”

Delområde 4: Bättre information om farliga kemiska ämnen i varor

Vi föreslår att regeringen låter utreda behovet av nationella begränsningar när det gäller användningen av farliga ämnen i byggnader och byggprodukter.

Regeringens bedömning: ”Det bör undersökas om det finns ett behov av proportionerliga nationella begränsningar gällande farliga ämnen i byggprodukter för att minska barns exponering för farliga kemikalier.”

Vi föreslår att regeringen låter utreda ett system för dokumentation av farliga ämnen i byggnader, en så kallad loggbok för byggnader. Utredningen bör ske i samarbete mellan berörda myndigheter, näringsliv och forskning.

Regeringens bedömning: ”Det bör undersökas om det finns förutsättningar för att införa ett nationellt system för dokumentation av farliga ämnen i byggnader (loggbok för byggnader).”

Delområde 5: Företags eget arbete med att byta ut farliga ämnen

Vi anser att ett nationellt kunskapscentrum för ökad substitution bör inrättas. Kunskapscentrumet ska stödja företagen i deras arbete med att byta ut farliga ämnen samtidigt som det ska underlätta för företagen att uppfylla kraven i Reach och övrig kemikalielagstiftning.

Regeringens bedömning: ”Förutsättningar för att inrätta ett nationellt kunskapscentrum för ökad substitution av farliga ämnen bör undersökas.”

Vi anser att regeringen bör låta utreda de närmare förutsättningarna kring centrets organisation, finansiering och inriktning.

”Regeringen avser att undersöka förutsättningarna för att inrätta ett kunskapscentrum för substitution. Regeringen avser också att se över frågan om hur ett sådant kunskapscentrum ska finansieras och om det kan knytas till befintliga organisationer och institut.”⁴¹

Delområde 6: Ökad tillsyn av farliga ämnen i varor

Tillsynen behöver stärkas genom insatser på EU-nivån för att främja ett bättre genomförande av EU:s kemikalielagstiftningar och angränsande lagstiftningar.

Regeringens bedömning: ”Formella krav på erfarenhetsutbyte, metodutveckling och samverkan gällande tillsyn bör föras in i rättsakter på kemikalieområdet. Det bör även övervägas om minimikriterier för kemikalietillsynen inom EU bör tas fram liksom mål och indikatorer för tillsynen,”

Delområde 7: Ökat internationellt arbete

Vi anser att Sverige bör verka för ett nytt legalt ramverk som hanterar gränsöverskridande problem med farliga ämnen. Ramverket bör om möjligt också omfatta frågor som kunskapsframtagning och kunskapspridning.

Regeringen har inte tagit ställning till frågan om behovet av ett nytt globalt, legalt ramverk som hanterar gränsöverskridande problem med farliga ämnen. Regeringen konstaterar dock: ”I det arbetet bör Sverige särskilt fokusera på att öka tillgången till information, att stärka kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna samt att stärka den internationella styrningen på miljöområdet.” (vår understrykning)

Lagstiftning och institutioner för kemikaliekontroll saknas och behöver utvecklas i många länder. Vi anser att utvecklingssamarbetet för att stödja länder i denna utveckling behöver fortsätta.

Kemikalieinspektionens utvecklingssamarbete är fortsatt prioriterat. I Sydostasien är Burma ett nytt land i vårt regionala samarbete.

Regeringen konstaterar: ”Sverige bör vidare fortsatt bidra till att stärka den institutionella kapaciteten i länder som idag saknar förutsättningar för en säker kemikaliekontroll. Sveriges starka engagemang i det bilaterala samarbetet har visat sig vara ett mycket uppskattat och effektivt sätt att överföra arbetsmetoder, erfarenhet och kunskap.”

Nya samarbetsformer behöver utvecklas för att stödja länder som fasas ut från biståndet.

⁴¹ På väg mot en giftfri vardag – plattform för kemikaliepolitiken. Regeringens proposition 2013/14:39

Kemikalieinspektionen samarbetar med länder som ingår i miljödepartementets strategi för bilaterala samarbeten. Dessa länder är Kina, Vietnam, Sydafrika, Indonesien, Brasilien och Uruguay. De två sista länderna är sedan början av år 2013 nya samarbetspartners.

Delområde 8: Nya lagstiftningsinitiativ

För att bättre skydda barnens hälsa behöver de vägledningsdokument som ska underlätta tillämpningen av EU-regler utvecklas vad det gäller testmetoder, teststrategier och metodik för riskbedömning.

Kemikalieinspektionen arbetar aktivt i EU:s olika expertgrupper för att nå denna målsättning (se särskilt redovisningen under 1.1 Ökad kunskap om kemiska hälsorisker).

Vi anser att det är viktigt att EU-reglerna utvecklas så att barn inte utsätts för särskilt farliga ämnen, inklusive hormonstörande ämnen, från kemiska produkter och varor. Det är viktigt att så långt det är möjligt även undvika att allergiframkallande ämnen förekommer i varor avsedda för barn. Leksaksdirektivet är ett exempel på ett regelverk där skyddsnivån behöver höjas.

Regeringens bedömning: ”Allergiframkallande och hormonstörande ämnen bör som huvudregel inte få förekomma i leksaker. Vidare bör migrationsgränsvärdet för bly i leksaker sänkas.”

Kemikalieinspektionen arbetar aktivt i EU:s olika expertgrupper för att nå denna målsättning (se särskilt redovisningen under 1.1 Ökad kunskap om kemiska hälsorisker).

Vi föreslår att Sverige arbetar för att EU-regler om kemikalier i textilier införs.

Regeringen har gett Kemikalieinspektionen i uppdrag att utveckla de förslag om mål och principer för en sammanhållen EU-lagstiftning för farliga ämnen i textilier som vi tidigare har redovisat i rapport 1/12 - Bättre EU-regler för en giftfri miljö. Vi redovisade uppdraget i april 2013 (KemI Rapport 3/13).

Regeringen har därefter gjort bedömningen: ”I syfte att minska barns exponering för farliga kemikalier bör en harmonisering av kemikaliereglerna för textilier införas på EU-nivå.”

Delområde 9: Andra styrmedel än lagstiftning

Kemikalieinspektionen avser att påbörja ett samarbete med Miljöstyrningsrådet inriktat på hur förskolor och skolor kan undvika farliga kemiska ämnen vid upphandling.

Miljöstyrningsrådet har på Kemikalieinspektionens uppdrag gjort en förstudie om kemikaliekrav vid upphandling: ”Giftfri förskola – leka, äta, sova.” Kemikalieinspektionen kommer att lägga ut ytterligare uppdrag för att kriterier ska utvecklas som stöd för att undvika farliga ämnen i varor som köps in till förskolor.

”Regeringen avser att utifrån resultatet av detta initiativ på lämpligt sätt stärka den fortsatta utvecklingen och tillämpningen av kemikaliekrav vid offentlig upphandling”

Kemikalieinspektionen avser att till regeringen redovisa helt färdiga förslag på några miljöskatter inom kemikalieområdet. I det fortsatta arbetet med att ta fram detaljerade förslag kommer samråd ske med berörda myndigheter och andra aktörer.

Kemikalieinspektionen har till regeringen lämnat rapporten ”När kan ekonomiska styrmedel komplettera regleringar inom kemikalieområdet?” (KemI Rapport 1/13). Regeringen har tillsatt en särskild utredare för att analysera den roll som ekonomiska styrmedel kan spela för att minska förekomsten av, eller risken för, exponering och spridning av miljö- och

hälsosfarliga ämnen i t.ex. kläder och hemelektronik. Kemikalieinspektionen har tagit fram ytterligare en rapport som kan användas som underlag av utredaren.⁴²

⁴² ”Hur kan en kemikalieskatt på konsumentvaror se ut? – Med exemplet kläder och skor. KemI PM 7/13.

4.4 Publikationer (rapporter, PM, kunskapssammanställningar, och broschyrer) framtagna inom ramen för Giftfri vardag 2011–2013

1. Handlingsplan för en giftfri vardag 2011-2014. Skydda barnen bättre. Rapport från ett regeringsuppdrag. Kemikalieinspektionen, mars 2011.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Handlingsplan-Giftfri-vardag.pdf>
2. Kemikalier i varor. Strategier och styrmedel för att minska riskerna med farliga ämnen i vardagen. Rapport 3/11. KemI, september 2011.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport3-11-Kemikalier-i-varor.pdf>
3. Mercury phase-out. A study of the experiences of Swedish companies. PM 2/11. KemI, oktober 2011.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM2-11-Phase-out-of-mercury.pdf>
4. The Environmental Economics of a Global Ban on Mercury-added Products. PM 3/11. KemI, november 2011.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/Mercury-Memo-3-11.pdf>
5. Antibakteriella ämnen läcker från kläder vid tvätt. Analys av silver, triklosan och triklokarban i textilier före och efter tvätt. PM 4/11. KemI, december 2011.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM4_11.pdf
6. Antibacterial substances leaking out with the washing water. Analyses of silver, triclosan and triclocarban in textiles before and after washing. PM 1/12. KemI, februari 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM1_12_Antibact_eng.pdf
7. Bättre EU-regler för en giftfri miljö. Rapport från ett regeringsuppdrag. Rapport 1/12. KemI, mars 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport1_12.pdf
8. Biocide treated articles – an Internet survey. Studien beskriver hur biocidbehandlade konsumentprodukter marknadsförs på Internet. PM 2/12. KemI, mars 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM2_12_Biocide_treated_articles.pdf
9. Kemiska ämnen i elektroniska komponenter. En kartläggning av den kemiska sammansättningen i elektronikkomponenter. PM 3/12. KemI, april 2012.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM3-12-Kemiska-amnen-i-elektroniska-komponenter.pdf>

10. Tillsyn av informationsplikten i Reach. Inspektionsprojekt 2011–2012. Tillsyn 5/12. KemI, maj 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Tillsyn/Tillsyn_5_12.pdf
11. Enforcement of the information duty in REACH. Inspection project 2011-2012. Enforcement 6/12. KemI, May 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Tillsyn/Tillsyn_6_12.pdf
12. Swedish agencies and nanomaterial: Activities and developments. PM 4/12. KemI, juni 2012. http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM4_12.pdf
13. Children and Chemical Safety - An Inventory of Activities by International and National Organizations and Agencies. Rapport 3/12. KemI, juni 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport3_12.pdf
14. Mapping research and development within the nanofield in Sweden. Rapport 5/12. KemI, juni 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport5_12.pdf
15. Literature survey of chemicals in toys. PM 6/12. KemI, september 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM_6_12_literature%20survey%20toys.pdf
16. Kemisk karakterisering av plastdetaljer i leksaker och barnartiklar. PM 7/12. KemI, september 2012.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM-7-12-BPA-i-leksaker.pdf>
17. Hus utan Lus. Broschyr september 2012
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Broschyrrer/HusUtanLus-Folder-sv-120824-webb.pdf>
18. The sensitivity of the Baltic Sea ecosystems to hazardous compounds – The BaltSens project. PM 9/12. KemI, oktober 2012.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM-9-12-BaltSens.pdf>
19. Biocide treated articles – assessing knowledge levels. PM 10/12. KemI, oktober 2012.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM10-12-Biocide-treated-articles%20.pdf>
20. Skadedjurssanerares behörighet. PM 11/12. KemI, oktober 2012.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM11-12-%20Skadedjurssanerares-beh%c3%b6righet.pdf>
21. Samhällsekonomisk kostnad för frakturer orsakade av kadmiumintag via maten. PM 12/12. KemI, oktober 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM_12_12_kadmium.pdf
22. Kunskapssammanställning av forskning relaterad till hormonstörande ämnen i Sverige 2005-2011. PM 13/12. KemI, december 2012.

<http://kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM13-12-Kunskapssammanstallning-homonstorande-amnen.pdf>

23. Karaktärisering av kända hormonstörande substanser som underlag för utvärdering av hur väl dagens informationskrav och föreslagna kriterier identifierar hormonstörande ämnen. PM 15/12. KemI, december 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM_15_12_karakt_homon.pdf
24. Kunskapssammanställning av hormonrelaterade effekter i människa och miljö i Sverige. PM 16/12. KemI, december 2012.
<http://kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM16-12.pdf>
25. Material i inomhusmiljön – Golv. Tillsyn 8/12. KemI, december 2012.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Tillsyn/Tillsyn8-12-Golv.pdf>
26. Temporal trends of perfluorinated alkyl acids in eggs, milk and farmed fish from the Swedish food production. PM 17/12. KemI, december 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM17_12.pdf
27. Chlorinated paraffins in Swedish breast milk. PM 18/12. KemI, december 2012.
http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM%2018_12.pdf
28. Handlingsplan för en giftfri vardag 2011-2014. Delredovisning 2011-2012. Rapport från ett regeringsuppdrag. Rapport 2/13. KemI, januari 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport2-13.pdf>
29. När kan ekonomiska styrmedel komplettera regleringar inom kemikalieområdet. Rapport 1/13. KemI, februari 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport1-13-Ekonomiska-styrmedel.pdf>
30. Is it possible to determine thresholds for the effect of endocrine disruptors? A summary of scientific argumentation from 15 relevant publications on endocrine disruption. PM 2/13. KemI, februari 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM2-13.pdf>
31. Kemikalieinspektionens kontroll av leksaker 2012. I samverkan med Konsumentverket och Elsäkerhetsverket. Tillsyn 3/13. KemI, februari 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Tillsyn/Tillsyn3-13-leksaker.pdf>
32. Broschyr ”Håll koll på färgen” publicerad av Läkemedelsverket i samarbete och delfinansierad med HP-medel från KemI. Februari 2013.
<http://www.lakemedelsverket.se/upload/allmanhet/kosmetika/harfarg/folder-harfarg.pdf>

33. Utvärdering av branschdialoger. Branschen för kosmetika och hygienprodukter, leksaksbranschen och textilbranschen. PM 3/13, KemI, maj 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM-3-13.pdf>
34. Kemikalieinspektionens kontroll av leksaker 2012-2013 – i samverkan med Konsumentverket och Elsäkerhetsverket
Tillsyn 6/13. KemI, september 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Tillsyn/Tillsyn6-13-leksaker-2012-2013.pdf>
35. Analys av parfymämnen i kosmetiska produkter för barn och ungdom. Läkemedelsverket. 2013-10-03.
<http://www.lakemedelsverket.se/upload/om-lakemedelsverket/publikationer/kosmetika/Analys%20av%20parfym%c3%a4mnen%20i%20kosmetiska%20produkter%20f%c3%b6r%20barn%20och%20ungdomar%202013-10-03.pdf>
36. Giftfri förskola – leka, äta, sova. Miljöstyrningsrådet, Rapport 2013:2
http://www.msir.se/Documents/publikationer/msr_2013_2_leka_ata_sova.pdf
37. Ansvarsfull utveckling och användning av nanomaterial. Svenska myndigheter och nanomaterial. PM 8/13. KemI, december 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM%208-13-Nano.pdf>
38. Hur kan en kemikalieskatt på konsumentvaror se ut? – Med exemplet kläder och skor. PM 7/13. KemI, december 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM7-13-Kemikalieskatt.pdf>
39. Brandskum som möjlig förorenare av dricksvattentäkter. Livsmedelsverket och Kemikalieinspektionen. PM 5/13. KemI december 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM5-13.pdf>
40. Barns exponering för kemiska ämnen i förskolan. Rapport 8/13. KemI, december 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport8-13.pdf>
41. Barn och kemikaliesäkerhet. Lagstiftning och andra styrmedel. PM 6/13. KemI, december 2013.
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/PM/PM6-13.pdf>

REGERINGEN

4.5 Uppdraget

Regeringsbeslut

I:9

2010-12-22

M2010/4986/Kk
m.fl.

Miljödepartementet

Kemikalieinspektionen
Box 2
172 13 SUNDBYBERG

Uppdrag till Kemikalieinspektionen om framtagande och genomförande av handlingsplan för en giftfri vardag

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Kemikalieinspektionen att senast den 1 mars 2011 till Regeringskansliet (Miljödepartementet) redovisa en handlingsplan för en giftfri vardag. I handlingsplanen ska myndigheten redovisa de åtgärder som behöver vidtas för att bidra till en giftfri vardag, tydliga målsättningar för Kemikalieinspektionens åtgärder och verksamhet under 2011-2014, en resursuppskattning för dessa åtgärder samt en tidsplan för hur detta ska genomföras.

Utifrån handlingsplanen ska Kemikalieinspektionen inom sitt ansvarsområde under perioden 2011-2014 genomföra en bred satsning på åtgärder nationellt, regionalt, inom EU och internationellt.

Kemikalieinspektionen ska senast den 31 december 2012 lämna en delredovisning till Regeringskansliet (Miljödepartementet) av hur arbetet med genomförandet av handlingsplanen har fortskridit, genomförda insatser samt ge förslag på eventuella behov av revidering av inriktning av arbetet, samt en framåtsyftande del med förslag på åtgärder under åren 2015-2018. Om Kemikalieinspektionens förslag skulle innebära ökade utgifter för myndighetens verksamhet ska även förslag lämnas på hur dessa kan hanteras inom myndighetens anslag.

Kemikalieinspektionen ska senast den 31 december 2013 lämna ytterligare en delredovisning till Regeringskansliet (Miljödepartementet) av hur arbetet med genomförandet av handlingsplanen har fortskridit, genomförda insatser samt ge förslag på eventuella behov av revidering av inriktning av arbetet.

Kemikalieinspektionen ska senast den 31 december 2014 till Regeringskansliet (Miljödepartementet) lämna en slutredovisning av

Postadress
103 33 Stockholm

Telefonväxel
08-405 10 00

E-post: registrator@environment.ministry.se

Besöksadress
Tegelbacken 2

Telefax
08-24 16 29

Telex
154 99 MINEN S

arbetet med handlingsplanen. Slutredovisningen ska innehålla en beskrivning av genomförda åtgärder samt en bedömning av måluppfyllelse.

Bakgrund

Enligt budgetpropositionen för 2011 ska en svensk handlingsplan för att identifiera, begränsa och fasa ut farliga kemikalier utarbetas. För att finansiera åtgärderna i handlingsplanen har 25 miljoner kronor per år (2011–2014) tillförts Kemikalieinspektionens anslag (prop. 2010/11:1, utg. omr. 20, bet. 2010/11:MJU1, rskr.2010/11:119).

En av de stora utmaningarna framöver i det svenska arbetet med kemikaliekontroll är att komma bort från nuvarande förhållande där konsumenter riskerar att utsättas för farliga kemikalier i sin vardag. Det gäller särskilt växande individer, från fosterstadiet till puberteten. Föräldrar ska kunna känna sig trygga i att de produkter deras barn kommer i kontakt med inte är farliga eller skadliga, varken på kort eller längre sikt. Kraftfulla ansträngningar behöver göras både för att minska den direkta exponeringen och den diffusa spridningen av hälsoskadliga ämnen från varor, t.ex. via kosmetika, kläder, möbler, leksaker och elektronik.

Regeringen anser att skyddet av konsumenter bör utgå från en hög skyddsnivå i EU-lagstiftningen och internationella regelverk. Nu gällande EU-regelverk behöver ses över för att öka skyddsnivån. Företagen behöver öka det förebyggande arbetet med att minska riskerna med kemikalier samt öka fokus på utbyte av farliga kemiska ämnen. Myndigheternas tillsyn av kemikalier i varor behöver stärkas. Information och kunskapsspridning behöver förbättras så att konsumenterna får bättre förutsättningar att göra medvetna val.

Uppdraget

Kemikalieinspektionen ska genom handlingsplanen inom sitt ansvarsområde intensifiera arbetet med att identifiera och genomföra åtgärder för att minska riskerna med farliga kemikalier och åtgärder för att fasa ut och begränsa de farligaste kemikalierna. Fokus ska ligga på farliga kemikalier som människor kommer i kontakt med i sin vardag.

Exempel på ämnen som bör prioriteras är redan kända problemämnen som konsumenter exponeras för, bl.a. kvicksilver och kvicksilverföreningar, kadmium och kadmiumföreningar, ftalater, bromerade flamskyddsmedel och perflourerade ämnen. Arbetet ska även fortsätta med andra ämnen som kan vara farliga för konsumenter. Det gäller t.ex. ämnen som är allergi- eller cancerframkallande. Konsumenterna kan även utsättas för svårnedbrytbara och bioackumulerande ämnen som kan innebära risker via maten eller via hantering av varor. Ett särskilt fokus bör läggas på ämnen som är hormonstörande.

Kemikalieinspektionen ska löpande under uppdragets längd analysera och lämna förslag till förändringar i relevant lagstiftning och konventioner i syfte att stärka regleringen av kemikalier. Denna analys ska bl.a. omfatta förslag på hur en internationell process för identifiering av ämnen av globalt intresse kan se ut, arbetet för ett stärkt internationellt ramverk för kemikalier och avfall, överlappningen mellan Reach och produktlagstiftningen inom EU, regleringen av nanomaterial, omhändertagande av kombinationseffekter samt informationskrav för ämnen i varor. Kemikalieinspektionen ska analysera behovet av och lämpligheten i att införa ekonomiska styrmedel för att styra mot minskad användning av farliga kemikalier samt identifiera och ge förslag på andra aktörer som behöver engageras i arbetet med handlingsplanen. En bedömning av effekter för miljö, hälsa, och näringsliv av föreslagna åtgärder ska göras. Konsekvenser för myndigheter ska redovisas. Om åtgärden innefattar förslag på lagstiftning ska konsekvenser för företagen redovisas.

Kemikalieinspektionen ska prioritera följande områden:

Agera för förbättrad kunskap

Arbetet med att ta fram ytterligare kunskap, samt att relevant EU-lagstiftning stärks, ska intensifieras avseende risker för växande individer i allmänhet samt risker med hormonstörande ämnen, kombinationseffekter och nanomaterial i synnerhet. I detta arbete ska Kemikalieinspektionen verka för att användningen av försöksdjur ska begränsas så långt möjligt.

Ökade insatser inom Reach

Arbetet inom Reach med att identifiera, begränsa och fasa ut farliga kemikalier ska intensifieras. Bland annat bör arbetet med förslag till kandidatämnen för tillståndsprövning samt dossierer om begränsningar påskyndas.

Livsmedel fria från hälsoskadliga kemikalier

Inom ramen för sitt ansvarsområde ska Kemikalieinspektionen arbeta för att minska riskerna från hälsoskadliga ämnen i livsmedel, bl.a. bekämpningsmedelsrester och kadmium.

Information om kemikalier i varor

Informationen om kemikalier i varor ska förbättras i varukedjan samt för konsumenterna. Åtgärderna bör inriktas mot både starkt lagstiftning samt frivilliga initiativ.

Ökad varutillsyn

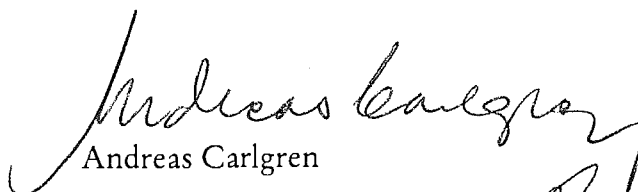
Kemikalieinspektionen ska öka kontrollen av farliga ämnen i varor och därigenom bidra till att leverantörer och användare får ökad kunskap om förekomst av farliga ämnen i varor.

Initiera och stödja frivilliga initiativ till substitution

Kemikalieinspektionen ska etablera dialoger med prioriterade branscher i syfte att stärka kemikaliekunskaperna hos branscherna samt följa upp branschernas åtaganden att identifiera, minska risker och substituera farliga kemiska ämnen. Kemikalieinspektionen ska verka för att branscherna sätter upp uppföljningsbara mål för detta arbete. Företag som tillverkar, importerar och säljer leksaker samt kosmetiska produkter ska prioriteras i ett inledande skede.

Genomförandet av arbetet med handlingsplanen ska ske i samarbete med företrädare för näringslivet, konsumentorganisationer, miljöorganisationer, Miljöstyrningsrådet och berörda myndigheter särskilt Naturvårdsverket, Konsumentverket, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Läkemedelsverket samt Kommerskollegium. Arbetet med fokusområdet om livsmedel ska ske efter samråd med Livsmedelsverket.

På regeringens vägnar

Andreas Carlgren

David Strömberg

Kopia till

Naturvårdsverket
Konsumentverket
Jordbruksverket
Livsmedelsverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Läkemedelsverket
Kommerskollegium

KEMI

Kemikalieinspektionen

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress
Esplanaden 3A, Sundbyberg

kemi@kemi.se
www.kemikalieinspektionen.se